

Таблиця 1. Вплив біостимуляторів росту рослин на продуктивність буряків цукрових (середнє за 2016–2018 роки)

№ з/п	Варіанти дослідів	Урожайність коренів, т/га	± до контролю, т/га	Цукристість коренів, %	± до контролю, %	Вихід біоетанолу, т/га
1	Контроль – без застосування препаратів	62,9	–	18,0	–	5,167
2	Регоплант – 50 мл/га (у фазі 6–8 листків та змикання листків в міжряддях)	64,5	+1,6	18,7	+0,7	5,520
3	Регоплант – 50 мл/га + Максимус – 4,5 кг/га (у фазі 6–8 листків)	65,8	+2,9	18,6	+0,6	5,605
4	Регоплант – 50 мл/га + Максимус – 4,5 кг/га (у фазі 6–8 листків та змикання листків в міжряддях)	68,2	+5,3	18,7	+0,7	5,837
5	Регоплант – 25 мл/га + Максимус – 2,25 кг/га (у фазі 6–8 листків та змикання листків в міжряддях)	68,3	+5,4	19,0	+1,0	5,952

Отже, біостимулятор Регоплант (25 мл/га) у баковій суміші з мікродобривом Максимус (2,25 кг/га) у фазі 6–8 листків та змикання листків в міжряддях, впливаючи на метаболічні процеси, сприяють покращенню продуктивності цукрових буряків, збільшують вихід біоетанолу в умовах Західного Лісостепу.

Список використаних джерел

1. Гончарук І. В. Переїняття європейського досвіду для подолання економічних проблем формування ринку українського біопалива. *Реформування економічної системи України в контексті міжнародного співробітництва*. Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Вінниця, 21 квіт. 2011 р. С. 204–208.
2. Роїк М. В. Перспективи розвитку біоенергетики в Україні. *Цукрові буряки*. 2012. № 2. С. 6–8.
3. Гізбуллін Н.Г. Біопаливо – користь чи шкода. *Біоенергетика*. 2013. № 1. С. 22–25.

Перегрим Ольга

канд. с-г. наук, науковий співробітник

Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН

с. Оброшино, Львівська обл., Україна

КОРМОВА ТА НАСІННЄВА ПРОДУКТИВНІСТЬ КОЛЕКЦІЙНИХ ЗРАЗКІВ КОНЮШИНИ ПОВЗУЧОЇ В ПЕРЕДКАРПАТТІ

Однією з найцінніших багаторічних бобових трав Передкарпаття для польового багатоукісного використання є конюшина повзуча (*Trifolium repens* L.). Вона дуже стійка і конкурентноздатна в травостої, добре витримує витоптування при випасі і швидко відростає. Кормова цінність і поїдання її добрі. За кількістю білка переважає лучну і гібридну конюшини, містить багато вітамінів. Добрий медонос. Витримує 4 – 6 циклів

випасання і дає до 400 ц/га зеленої маси. Вирощують конюшину повзучу як в чистих посівах так і при створенні культурних сіножатей та пасовищ. Зазвичай висівають її у сумішках зі злаковими травами (райграс, костриця). При пасовищному використанні такі травосумішки більш продуктивні, ніж з іншими видами конюшини [1; 2].

Розширення площ конюшиносіяння залежить в першу чергу від сортового складу та створення нових високопродуктивних сортів. Для цього до селекційного процесу необхідно широко залучати генетичні ресурси різноманітного еколого-географічного походження. Тому збір, вивчення і збереження генофонду конюшини повзучої є вкрай важливим.

Дослідження проводилися на полі лабораторії селекції трав Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН в 2017 – 2018 рр. (с. Лішня, Дрогобицький район). Ґрунт – дерново-підзолистий поверхнево оглеєний середньокислий суглинковий з такими показниками орного шару: гумусу – 1,22 – 1,88 %, $\text{pH}_{\text{сольове}} = 4,6$ %, гідролітична кислотність – 4,23, Нг (сума ввібраних основ) – 11,8 мг.-екв. на 100 г ґрунту, рухомого фосфору – 11,8 мг, обмінного калію – 8,2 мг, легкогідролізованого азоту – 10,8 мг на 100 г ґрунту.

Було закладено колекційний розсадник де вивчалось 30 зразків конюшини повзучої вітчизняної та зарубіжної селекції. Стандарт – сорт Східничанка. Агротехніка вирощування загальноприйнята для зони Передкарпаття. Дослідженнями передбачалося виділити кращі зразки конюшини повзучої з високою продуктивністю зеленої маси, сухої речовини та насіння з метою використання їх як генетичних джерел господарсько-цінних ознак для подальшої селекційної роботи.

Нами встановлено, що формування кормової та насіннєвої продуктивності конюшини повзучої у значній мірі залежить від гідротермічних ресурсів регіону вирощування, які складаються впродовж вегетаційного періоду. Весна 2018 року була дуже теплою, а це позначилось на прискореному проходженні фаз вегетації рослин та формуванні кормової продуктивності. Але літній період (середина червня-липня) характеризувався випаданням частих дощів. Це був час цвітіння та формування насіннєвої продуктивності, що вплинуло на її зменшення.

Проведені дослідження показали, що при сінокісному використанні (два укоси) врожайність зеленої маси конюшини повзучої в 2018 році була 2,61 – 3,50 кг/м², сухої речовини 0,393 – 0,528 кг/м². Найбільші показники продуктивності зеленої маси мали: № 747 (UJ 0600661) – 3,50 кг/м², № 498 (UJ 0600439) – 3,22 кг/м², № 1139 (UJ 0600804) – 3,21 кг/м², № 847 (UJ 0600156) – 3,20 кг/м², № 4 (UJ 0600184) – 3,35 кг/м². Найвищі показники продуктивності сухої речовини мали: № 747 (UJ 0600661) – 0,490 кг/м², № 499 (UJ 0600440) – 0,456 кг/м², № 497 (UJ 0600437) – 0,468 кг/м², № 498 (UJ 0600439) – 0,479 кг/м², № 847 (UJ 0600156) – 0,514 кг/м², № 4 (UJ 0600184) – 0,528 кг/м².

Урожайність насіння колекційних зразків конюшини повзучої склала від 10,40 до 14,60 г/м². Найбільшу урожайність насіння мали зразки походженням із: Литви – № 702 (UJ 0600633) – 13,91 г/м², № 796 (UJ 0600647) – 13,70 г/м², № 703 (UJ 0600634) – 14,01 г/м², Німеччини – № 356 (UJ 0600421) – 14,00 г/м², дикоросла форма з Івано-Франківської області № 500 (UJ 0600441) – 14,60 г/м², а також зразки власної селекції № 651 (UJ 0600659) – 13,70 г/м², № 924 (UJ 0600667) – 13,80 г/м², № 1081 (UJ 0600692) – 13,34 г/м².

Список використаних джерел

1. Зінченко Б. С. Багаторічні трави в інтенсивному кормовиробництві. Київ : Урожай, 1991. 192 с.
2. Бабич А. О. Кормові і білкові ресурси світу. Київ, 1995. 298 с.